

2. 8. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kumulativní hlasování

Rekodifikace soukromého práva přinesla do české právní úpravy celou řadu nových práv a institutů. Jedním z těchto institutů a zároveň nástrojem ochrany menšiny je kumulativní hlasování, jakožto způsob volby členů orgánů kapitálových společností. Dle tohoto v Evropě nepříliš známého způsobu hlasování se počet hlasů společníka (akcionáře) zjistí tak, že se počet hlasů, jimiž společník (akcionář) disponuje na valné hromadě, vynásobí počtem volených míst členů orgánu společnosti. Poté už záleží jen na uvážení společníka (akcionáře), zda všechny své hlasy přidělí jednomu kandidátovi či zda své hlasy rozdělí mezi více kandidátů.

Kumulativní hlasování, jakožto specifický způsob hlasování, má svůj původ ve Spojených státech amerických, kde ho v roce 1870 jako první legislativně zakotvil stát Illinois. Po vzoru státu Illinois následovaly další americké státy a kolem roku 1940 bylo kumulativní hlasování ve dvaceti-dvou amerických státech upraveno mandatorně a v patnácti státech fakultativně.[1] Poté však začalo využívání tohoto institutu v jednotlivých státech upadat a v současné době je tento způsob hlasování ve Spojených státech amerických spíše na ústupu. Přesto však byly americké státy vzorem pro českou právní úpravu kumulativního hlasování, které je pro společnost s ručením omezeným upraveno v § 178 a násl. zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích, v platném znění (dále jen „ZOK“) v díle věnovaném orgánům společnosti a pro akciovou společnost v § 354 a násl. ZOK v díle věnovaném právům a povinnostem akcionáře.

„Určí-li tak společenská smlouva (stanovy), volí se členové orgánů společnosti kumulativním hlasováním.“[2] Z těchto ustanovení ZOK je zřejmé, že zákonodárce zvolil pro české právní prostředí princip opt-in, tedy že kumulativní hlasování lze pro volbu členů orgánů použít pouze v případě, že je tak výslovně stanoveno ve společenské smlouvě (stanovách). Kromě tohoto principu je možné stanovit kumulativní hlasování mandatorně pro všechny společnosti či zvolit princip opt-out (pokud společenská smlouva či stanovy kumulativní hlasování přímo nevylučují, pak se tento způsob hlasování použije). Pro využití kumulativního hlasování je tedy nejprve zapotřebí zakotvení tohoto institutu do společenské smlouvy (stanov) společnosti. U společnosti s ručením omezeným je pro zakotvení kumulativního hlasování vyžadována dohoda všech společníků nebo jednomyslné rozhodnutí valné hromady, jelikož v tomto případě se jedná o rozhodnutí dle § 171 odst. 2 ZOK o změně společenské smlouvy, kterým se zasahuje do práv a povinností všech společníků. U akciové společnosti je možné změnit stanovy společnosti na základě dohody všech akcionářů, anebo určí-li tak zákon či stanovy rovněž rozhodnutím valné hromady. K přijetí rozhodnutí následně postačí souhlas alespoň dvoutřetinové většiny hlasů přítomných akcionářů. Lze si však jen těžko představit motivaci většinových společníků (akcionářů), která by je vedla k rozhodnutí dobrovolně se vzdát svého výhradního vlivu na složení celého orgánu. Bude tedy v tomto ohledu záležet zejména na iniciativě menšinových společníků (akcionářů) a jejich vyjednávacích schopnostech.

Většímu rozšíření kumulativního hlasování brání také nejednoznačná zákonná úprava, kdy sporné

jsou zejména otázky týkající se způsobu hlasování, případné rovnosti hlasů a postupu při odvolávání členů orgánů zvolených kumulativním hlasováním.

§ 179 odst. 3 a § 355 odst. 3 ZOK stanoví, že při kumulativním hlasování se na valné hromadě hlasuje o každém členu orgánu samostatně. Z této dikce zákona však nevyplývá, zda má být samotné hlasování realizováno veřejně či tajně a zda má být o kandidátech hlasováno postupně či najednou. S ohledem na smysl a účel kumulativního hlasování, jímž je ochrana menšiny, se jako možné varianty nabízejí:

- hlasování tajné o všech kandidátech najednou
- hlasování tajné postupné (s odhalením výsledků až po ukončení hlasování)
- hlasování veřejné s možností přerozdělování hlasů k určitému okamžiku (zde přichází v úvahu varianta postupného hlasování i hlasování o všech kandidátech najednou).

Další problém vyvstávající v souvislosti s kumulativním hlasováním přichází při případné rovnosti hlasů a realizaci druhého kola volby. O případném průběhu druhého kola volby totiž zákonná úprava mlčí. V odborných kruzích panuje obecně shoda na tom, že opakovaně má být hlasováno jen o těch kandidátech, u nichž nastala rovnost a tato rovnost rozhoduje o jejich zvolení či nezvolení do orgánu společnosti. Pokud tedy došlo k rovnosti hlasů u kandidátů, jež by byli do orgánu společnosti i tak zvoleni či naopak nebyli, pak se druhé kolo volby jeví jako nadbytečné. Problém však nastává u stanovení počtu hlasů, kterými společníci (akcionáři) v druhém kole volby disponují. První možností je pustit do druhého kola volby všechny společníky (akcionáře), kteří by disponovali stejným počtem hlasů jako v prvním kole volby. Druhou možností je přidělit každému společníkovi (akcionáři) „zbytkový“ počet hlasů, který nebyl použit pro volbu již zvolených členů orgánu. A konečně jako třetí možnost se nabízí využití těch hlasů, které byly v prvním kole volby využity pro volbu kandidátů, u kterých nastala rovnost.

Nejasnosti se vyskytují rovněž u odvolávání členů orgánů zvolených kumulativním hlasováním, kdy § 179 odst. 4 ZOK a § 355 odst. 4 ZOK stanoví, že *„má-li být odvolán člen orgánu společnosti zvolený kumulativním hlasováním, lze ho odvolat jen se souhlasem většiny těch členů, kteří hlasovali pro jeho zvolení, nebo jejich právních nástupců; to neplatí, porušil-li tento člen orgánu společnosti závažně své povinnosti.“* K odvolání člena orgánu je tedy zapotřebí souhlasu těch společníků (akcionářů), kteří pro daného člena orgánu hlasovali, kdy tito při odvolávání disponují právě tolika hlasy, kolik danému členovi orgánu přidělili v prvním kole volby. Zároveň je nutné splnit podmínku, kdy odvolání členů orgánů je v působnosti valné hromady. Hlasování tedy proběhne na valné hromadě a pro odvolání daného člena bude zapotřebí získat souhlas nadpoloviční většiny hlasů těch společníků (akcionářů), kteří v prvním kole volby hlasovali pro daného člena orgánu.

Jak jsme tedy výše nastínili, současná zákonná úprava kumulativního hlasování s sebou přináší značné nejasnosti. Společnostem, které by měly zájem zakotvit kumulativní hlasování do svých společenských smluv (stanov) nezbyvá než doporučit, aby si způsob hlasování, realizaci druhého kola volby a odvolávání členů orgánů zvolených kumulativním hlasováním, podrobně ve svých společenských smlouvách (stanovách) upravily a vyhnuly se tak případným sporům o platnosti či neplatnosti zvolení a odvolání členů orgánů společnosti.

JUDr. David Řezníček, Ph.D., LL.M.

Mgr. Kamila Candrová

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

U Černé věže 66/3
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247

Fax: +420 383 839 361

e-mail: recepce@reznicek.cz

[1] WENJIA, Yan. Cumulative Voting: In the US (Declining), in China (Rising) and the EU (Not-Adopted). European Company and Financial Law Review. 2015, roč. 1, č. 12, s. 86.

[2] § 178 a § 354 ZOK.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)